

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — III. Negyedévre . . . 3 kor. — III.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 ft.

Feladv. szerkesztő és leltulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter. Lumprecht-palota, földszint az udvarban belül.

A kormányválság.

A bán kísérletei.

Bécs, június 21. (délelőtt 11 órákor. A magyar válság sokkal tovább húzódik, mintsem előre feltételezték. Dacára annak, hogy a király elhatározta volt a válságnak lehetőleg 24 óra alatt végét vetni, szándéka nem sikerült. *Egyszermind megtört a horvát bán ellenállása, a ki semmiképen sem óhajtott és most sem óhajt kabinetet alakítani, ha előre nincsenek meg a biztosítékok, hogy ugyanis engedményeket vihet haza és tudja a saját személyét fogadtatni valamennyi illetékes faktor által.* Tény az, hogy tegnap este még egyik irányban sem történt semmi megállapodás, minthogy a bánnak, mikor a második kihallgatásról visszajött, az volt a szándéka, hogy ma délben ki fogja jelenteni visszavonulását; ezt a szándékot este Bécsben megváltoztatta.

Este 9 órákor megérkezett Budapestről Heltai Ferenc, a ki azonnal felkereste Fejérváryt és informálta azokról a kilátásokról, a melyek a Khuen-kabinet számára Budapesten vannak. — Fejérváry Heltaival azonnal eljött a szállodába és ott egész háromnegyed 12 óráig tanácskoztak. Ennek a tanácskozásnak az volt az eredménye, hogy a bán felelő részben letett visszavonulási szándékáról.

Abban állapotok meg, hogy a mai nap folyamán újra jelentkezni fognak ő Felsőségénél. Az audencián gróf Khuen-Héderváry engedményeket fog kérni a királytól és ezektől az engedményektől teszi függővé, hogy elfogadja-e a kabinet alakítási megbízatást, vagy sem.

Arra az esetre, ha az engedményeket megkapja, a bán Budapestre utazik és ott érintkezésbe fog lépni az itteni politikai faktorokkal.

Egyelőre tárcával senkit sem fog megkinálni, hanem elsősorban meggyőződést fog szerezni, vajjon a kormánypártban nem

ütözik-e olyan nehézségekbe, a melyek kabinetalakítási kísérleteit meghiúsítják?

Ha erre vonatkozólag megnyugtató eredményt fog elérni, vissza fog térni.

Tegnap éjfél tájban Fejérváry és Khuen-Héderváry a magyar minisztériumot dolgozták ki, erről az elaborátumról csak annyi szivárgott ki, hogy a bán miszsiója a magyar politikai faktorokkal, valamint a közös miniszterekkel való megegyezés folytán jöhet létre.

A bán a mai délelőtt folyamán lakásán volt, fél 11 óra tájban Kállayval s Gulochovszkyval tárgyalt. — Tizenegy órákor valamennyien a Burba mentek.

Bécs, június 21. Délután 2 óra Lapunk tudósítója jelenti, hogy ma délben Bécsben két órán át tartó közös miniszteri tanácskozás volt ő felsége a király elnöklése alatt. A tanácskozásen ő Felsőségén kívül résztvettek: Goluchovszky külügyminiszter, Kállay közöspénzügyminiszter, Pitreich, Körber, Welsersheim, báró Fejérváry miniszterek és gróf Khuen-Héderváry horvát bán. Déli 1 óra 50 perckor Goluchovszky, Kállay és Körber eltávoztak, csupán Pitreich, Welsersheim, báró Fejérváry miniszterek és Héderváry maradtak ott. A tanácskozás, mely a katonai javaslatoknál tehető engedményeket tárgyalta, déli fél kettőig tartott.

Gróf Khuen-Héderváry bán és báró Fejérváry a tanácskozás után gróf Széchenyi Imre, a király személye körüli miniszterhez kocsiztak.

Gróf Khuen-Héderváry nyomban a tanácskozás után fogadta tudósítónkat s felhatalmazta a következők közlésére:

Kijelenti, hogy ő Felsőge azzal bizta meg őt, hogy utazzék le mihamarább Budapestre s tájékozza magát ott a hangulatról és mihelyt lehet, tegyen ujalagos jelentést.

Tudósítónk azon kérdésére, hogy: Visz-e magával engedményeket? kijelentette, hogy erre nézve nincs végleges elhatározás (pedig a katonai miniszterek tanácskozása e miatt tartott déli 2 óráig.)

Minden attól függ — jegyezte meg Khuen-Héderváry — hogy minő tájékoztatást nyújthatok ő Felsőségének a budapesti viszonyokról. Beszélgetését azzal fejezte be a bán, hogy Budapestre jöve, nem-

csak a kormánypárti kapacitásokkal, de az összes pártok vezértérfinival érintkezésbe lép.

A képviselőház sürgős összehívása.

A függetlenségi-párt számos tagja délelőtt tanácskozást folytatott a helyzetről a belváros egyik kávéházában. Nagy meguikközéssel tárgyalták ama tényi, hogy a korona idegen állampolgárokkal tanácskozik a válság megoldásáról. Ezt az ország érdekében károsnak és veszélyesnek látják és ezért a képviselőháznak sürgős összehívását látják szükségesnek. Barta Miklós kijelentette, hogy a tanácskozással teljesen egyetért és a Szederkényi Nándor vezetése alatt álló függetlenségi- és 48-as párt szintén szükségesnek tartja a képviselőház sürgős összehívását. Beöthy Akos hasonló szellemben nyilatkozott. A jelenvoltak erre kérvényt intéztek a képviselőház elnökségéhez, a melyben a képviselőház sürgős összehívását kérik.

A kérvényt Barabás Béla, Beöthy Akos, Barta Miklós, Olay Lajos, Tóth János, Polonyi Géza, Barta Ferenc, Bedőházy János, Vázsonyi Vilmos, Molnar Jenő, Eitner Zsigmond, Kálóssy József, Ráth Endre, Bakonyi Samu, Papp Zoltán, Visontay Soma, Hegedüs Károly, Gabányi Miklós, Lengyel Zoltán és Lovásy Márton írták alá. A kérvényben kifejtik, hogy az ellenzéki pártok nem nézhetik tétlenül azt, hogy a midőn az ország ily súlyos válság előtt áll, a király mellőzi a magyar politikusokat és idegen állampolgárokkal tanácskozik annak megoldása felől. Ezt az ország érdekében károsnak és veszélyesnek tartják s kérik, hogy a képviselőházat sürgősen hívják össze.

Egyben egy bizottságot küldtek ki, hogy ez irányban érintkezésbe lépjen a képviselőház elnökségével. A bizottság, melynek tagjai Barabás Béla, Tóth János, Beöthy Akos és Olay Lajos, a tanácskozás után a képviselőházba ment, hogy a kér-

vényt az elnökségnek átadja. — Mivel azonban az elnökség tagjai közül egyik sem időzik a fővárosban, táviratot intéztek gróf Apponyi Alberthez, a képviselőház elnökéhez, hogy haladéktalanul térjen vissza a fővárosba. Apponyinak visszatérését holnap reggelre várják, a mikor a bizottság át fogja adni neki a képviselőház összehívásáról szóló kérvényt. A házat így keddre, vagy szerdára összehívják.

Kossuth Ferenc véleménye.

Kossuth Ferenc, a függetlenségi- és 48-as Kossuth-párt vezére a mai napot Cegléden töltötte választói között. Pártja azonban táviratilag fölkérte s így Kossuth azonnal visszatért a fővárosba. Értesülve az eseményekről, helyeselte a képviselőház összehívását. Véleménye szerint ő Felségének Budapesten kell a válságot megoldani.

A trónörökös nyilatkozata.

Az ellenzéki pártokat élénken foglalkoztatja most Ferenc Ferdinánd trónörökösnek egy állítólagos nyilatkozata, a mely szövege így hangzik:

— A hatvanhetedik kiegészítés nem ér semmit s ma már a legsürgősebb, hogy Ausztria visszakupálja Magyarországot.

A trónörökösnek e nyilatkozata kínos visszatetszést idézett elő a függetlenségi-pártban és ez ügyben a képviselőház legelső ülésén Nessi Pál sürgősen fog interpellálni a párt nevében.

A nyilatkozat szóba jött a néppártnak tegnap esti tanácskozásán is és szintén nagy megütözéssel vették tudomásul. Általános azonban az a felfogás, hogy a nyilatkozat teljesen valótlan, mert véleményük szerint a trónörökös ezt nem mondhatta, ismerve alkotmányos érületét.

A bán Budapesten.

A szabadelvűpártban ma az összes árnyalatok nagy számban jelentek meg, mert híre terjedt, hogy Fejérváry és a bán az esti gyorsvonattal megérkeznek. Hét óra után Fejérváry megérkezett és nyomban Tiszával értekezett. Fejérváry ezután nevetve mondta el a körülállókknak:

— A vasutnál figyelmeztettek engem, hogy legyen nagy tüntetésre elkészülve. No már ez pedig baj lett volna, mert az új kocsimat rendeltem ki. Hirtelen meggondoltam, elküldtem kocsimat, mert ha a fejemet törik be, az nem lenne olyan baj, mintha az új kocsim sérülne meg. Fiaikerbe szálltam, a tüntetés elmaradt s mint láttatok, épen érkeztem meg.

Háromnegyed 8 után érkezett a bán. Fogadtatás és éljenzés egyáltalán nem volt. Egyesek úgy informálták tudósítónkat, hogy az a fogadtatás, előzetes megbeszélés nyomán tör-

tént, míg mások azt mondták, hogy arra még ok nincs, mert még nem designált miniszterelnök. Tény az, hogy megbízatása kabinetalakításra nincs és jövőlének célja az, hogy az egyes pártok és pártárgyalatok vezérférfiaival érintkezzen, úgy szintén az ellenzékkel is.

A bán kedd este utazik vissza Bécsbe és ő Felségének szerdán jelentést tesz. Ekkor fog nyilatkozni a kabinet alakítás elfogadásáról.

A bán a pártban az est folyamán Tiszával, Podmanckyvel, Andrássy Gyulával és több vezérpolitikussal rövid barátságos beszélgetést folytatott. Nagy felűnést keltett, hogy Fejérváry báró Szentiványi Árpáddal félrehúzódva hosszasan tanácskozott.

Sokan azt hiszik azonban, hogy a bán nem fogja elfogadni a kabinet alakításra való megbízatást.

Anglia Szerbia ellen

— Távirati tudósítások. —

Már két nappal ezelőtt röviden jelentettük, hogy Anglia, a hivatalos Anglia és nemcsak az angol nép, a szerb eseményeket egészen másként fogja fel, mint a többi nagy hatalom. Az angol kormány több tagja oly nyilatkozatot tett a belgrádi véres eseményekre vonatkozólag, a melyek már kezdetben azt a hiedelmet keltették, hogy Anglia nem fogja nyugodtan tűrni a szerb királygyilkosság meg nem torlását.

A Frankfurter Zeitung legújabb száma egy londoni táviratot közöl most, a mely Chamberlainnak, az angol külügyminiszternek egy fontos és a világpolitikára talán végzetes nyilatkozatát publikálja. A távirat ez:

London, június 21.

Chamberlain külügyminiszter egy újságíróval folytatott beszélgetése alatt, a szerb királygyilkosság után 4-5 nappal ezeket mondotta:

— A XX. század elején, a humanizmus korszakában nem lehet nyugodtan tűrni egy tömeges gyilkosságot, a mit senki meg nem torol.

Humanizmusunk követeli, hogy a mint Szerbiában az alkotmány, a rend helyre áll, akkor azonnal megtegyük ezeket a lépéseket, a melyekkel a bűnös gyilkosok elérjék büntetéseiket.

Az újságíró erre a következőket kérdezte:

— Hát Anglia kezdeményezné-e e megtorló lépéseket?

Chamberlain: Erre nem felelek. Ez még nem elhatározott dolog!

Chamberlainnak e kijelentése nagy felűnést keltett Angliában és úgy mértékadó körökben, mint a lakosság között általános tetszést okozott.

*

Belgrád, június 21.

Reuter ügynökségnek azon jelentését, hogy az angol követ holnap elutazik, igaz. Az is megfelel a valóságnak, hogy Anglia megszakította a diplomáciai összeköttetést Szerbiával, bár ezt itten megcáfolják. E hír óriási konsternációt

keltett és nagy aggodalomra ad okot, mert attól tartanak, hogy Anglia példáját más nagyhatalom is követi.

Szenzációs öngyilkosság a fővárosban.

— Távirati tudósítás. —

Egy köztisztviselőben állott előkelő fővárosi ügyvéd tegnap este önkézzel véget vetett életének. Az öngyilkosság, melynek részleteit alább adjuk, nagy szenzációt kelt a fővárosban, különösen ügyvédi körökben.

Dr. Glöckner Samu bankeszi születésű fővárosi ügyvéd, kinek V. Vadasz-utca 27. sz. alatt van az irodája, tegnap este 7 órakor beszállt a London szállodába, a 62. sz. szobába.

Este 8 órakor aludni tért és meghagyta a szobaleánynak, hogy ne költse föl.

Ma reggel 9 órakor gyanussá vált hosszalvása és midőn a kopogtatásra semmi válasz sem jött, feltörték az ajtót és a belépők elé iszonyu látvány tárult.

Az ügyvéd ott feküdt felöltözötten a pamlagon és jobb halántékán a megaludt vér alatt kis lött sebet, jobb kezében forgópisztolyt találtak.

Az öngyilkosságot még az éjjel követhette el.

Az asztalon egy névjegy feküdt, melyen csak azt írta az öngyilkos, hogy nála 162 korona készpénz van. Dr. Glöckner Samu egyike volt a fiatal ügyvédi gárda legtehetségesebb tagjainak. A szocialista mozgalmakban is élénk részt vett.

Az öngyilkos levelet hagyott hátra dr. Diner Dénes hírlapíró címére. A levélben öngyilkossága okául családi viszálykodást s lelkének meghasonlását hozza fel.

A hivatalos vizsgálat megindított.

UJDONSÁGOK

* A lövészegyesület versenye.

A Polgári Lövészegylet tegnap délután élénk részvét mellett tartotta meg rendes versenyét. Az első díjat, 1 darab tiz koronás aranyat Molnár Ferenc nyerte, a legtöbb szeglvéssel. A második díjat, négy koronát ifj. Tóth Ferenc, a legtöbb találó lövésért, míg a legtöbb körlövésért négy korona díjat Fodor József nyerte el. A juniori díjat 2 koronát Pápay János kapta.

* Magyar vezényszó a közös huszároknál. Mint értesülünk, illetékes körök a legkomolyabban foglalkoznak a magyar kommandó életbeléptetésének módjával. A vezényszó behozatalát, a közös huszároknál kezdik meg, a mi tekintve, hogy a huszároknál igen sok a magyar tiszt, — nem fog nehézségekbe ütközni. A vezénylés begyakorlására minden osztályhoz a honvéd lovasságból helyeznek át egy-egy tisztet és őrmestert. Ezzel egyidejűleg egy más terv is szóba került. E szerint mind a huszonhat magyar huszárezredet, melyből tiz a honvéd huszároké, egyenlősítik és valamennyit magyar huszárezrednek fogják nevezni, még pedig az 1. számú ezredtől a 16-ig

es. és kir. magyar huszárezredek, 17-től 26-ig pedig magyar királyi huszárezred nevet viselnék. Az öltözetben lényeges változás nem lenne. A gyalogságnál, a magyar vezényszókat fokozatos áthelyezések útján akarják bevezetni.

* **Nagy botrányt** idézett elő tegnap este egy honvéd katona. Sokat ivott a jóból s nem akart magánál nagyobb urat ismerni. Kardjával hadonázva haladt végig a főtéren s a ki ideje korán ki nem tért a részeg fráter elől, azon alaposan végig huzott. A garázda katonát rendőrök vették üldözőbe, a ki az Arany János-utca felé vette menekülő útját. Ott utóérték, megkötözték és bevitték a rendőrségi központra, honnan az éj folyamán a katonai őrjárat kísérte a laktanyába.

* **A honvéd póttartalékosok bevonulása.** Egy fővárosi lap híre szerint a honvédelmi miniszterium július elsején nagyszámu póttartalékosokat akar behívni minden ezredhez, így a nagyváradi 4-dik honvédegység ezredéhez is. Az aratás tudvalevően szintén július elején kezdődik s ez időben nem volt eddig szokás a tartalékosok behívása. Nem csoda, ha így a hír nagy megütközést keltett.

* **Az elüzlött gyermek.** Szombat este a vasuti hid alatt Turesányi László vámfelügyelő egy 8-9 éves gyermeket talált. A gyermek kinézése szánalmas volt. Meztelán, rongyos ruházatban hevert a földön. Arca és teste tele van sebhelyekkel és ütésektől származott kék foltokkal. Mikor Turesányi ráakadt, alig volt már jártányi ereje; a szegény gyermek két nap óta mit sem evett. Állítása szerint édes anyja, folyton kizsoltta, ütötte, verte, sokszor napokon át éhezettette. Ilyenkor a jószívű emberek alamizsnájából élt. Ezelőtt két nappal anyja elüzte a háztól s azóta ott tartózkodott a nagy hid alatt. Turesányi megszánta a szegény árvát, magával vitte lakására, hol jól tartotta és éjjelre szállást adott neki. Másnap a rendőrségre vitte az elkinzolt gyermeket, hol addig fogják tartani, míg édesanyját elő nem kerítik, a kit barbár tetteiért felelősségre fognak vonni.

* **Zónareggeli a Frohner étteremben** folyton frissen csapolt sör és zónareggeli, gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** csinosan berendezett udvarkerthelyiségében.

TÁVIRATOK.

Az orosz külügyminiszter nyilatkozata.

Pétervár, június 21. Az orosz távirati ügynökség jelentése szerint Kalyevics szerb külügyminiszter kijelentette a „Novosti” belgrádi tudósítójának, hogy Szerbia valamint Oroszország irányában, úgy Ausztria-Magyarország irányában is barátsággal viselkednek. Szerbia az 1897. évi osztrák-magyar-orosz egyezményt az európai béke megőrzésére nézve rendkívül fontos ténynek tekinti. Ezen egyezmény védelme alatt meg van adva Szerbiának a le-

hetőség, mindenképen loyális magatartására. Ugyanigy nyilatkozott a tudósító előtt Pasics is.

Nyilatkozat.

Budapest, június 21. Ifj. Vojnits Sándor, Szabadka város egyik országgyűlési képviselője táviratban jelenti ki, hogy habár ő a 67-es liberális alapon áll, mindazonáltal semmiféle különleges pártértekezleten eddig nem vett részt és semmiféle határozatukhoz nem csatlakozott.

Küldöttség a király elé.

Belgrád, június 21. A mai reggeli gyorsvonattal utazott a városi küldöttségek legtöbb tagja és számos más polgár Bécsbe, Péter király elé.

A szerb királyi párért.

Konstantinápoly, június 21. Ma gyászmisét tartottak az orosz követség kápolnájában a szerb királyi párért, melyen részt vettek Szivovjev orosz nagykövet, a követség személyzete, valamint a szerb követ.

Bombamerénylet vasuti üzletvezetőség ellen.

Zágráb, június 21. Ma reggel 4 órakor a magyar államvasutak üzletvezetőségi épületének egyik ablakára csekély mennyiségű dinamitot helyeztek el és gyújtották meg. A dinamit mennyisége oly csekély volt, hogy robbanásától csak egy ablaktábla zuzódott össze. Ugyilátszik, éretlen tréfáról van szó.

Török lapok a szerbek merényletéről.

Konstantinápoly, június 21. A helybeli francia nyelven megjelenő lapok ma először tették szóvá a szerb királyi pár megölését és a merényletet a legkeményebben elítélik. Azt hiszik, hogy ez a Yildiz befolyására vezethető vissza, mert a helybeli sajtó még sohasem tett említést uralkodók ellen elkövetett merényletről.

A szaloniki zavargás.

Konstantinápoly, június 21. A porta jelentése szerint az utolsó hat napon Grambi községben (ávrathassari-kerület, szaloniki vilajet) egy negyven emberből álló banda és a török csapatok között összeütközésre került a dolog. A banda néhány tagja elesett vagy megsebesült. A többiek elmenekültek. A monasztiri vilajetben lévő Kasztória hatóságai, melyeknek tudomására jutott, hogy Csákarow bandafőnök emberei merényletet terveznek a kasztóriai görög keleti metropolita ellen, megtették a kellő intézkedéseket. A radovistei kajmakám jelentette a portának, hogy Csakarow Miklós volt üszkübi tanító vezetése alatt álló 200 tagú banda a bolgár határ átlépésére készül Monasztir megtámadására.

CSARNOK.

A Jó zsefstadti kőkoporsó

Rablánczon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMŐD. —
(Folytatás.)

A kórházban többen azért kíváncsiok, mert ott szabadabb volt az élet, sokkal jobb volt a koszt, szép árnyas, parkos udvara volt, a hol kedvökre sétálhattak.

Minden héten templomban kellett menniök, így tehát lelki szükségletükről is gondoskodtak.

Mint hogy azonban itt csak katolikus templom volt, a protestánsokhoz minden sátoros ünnep alkalmával egy szomszéd községbeli protestáns prédikátor jött el, hogy kioszsza köztük az urvasorát.

A szomorú, egyhangú életbe ez is némi változatosságot hozott s azért valálkülömbőség nélkül örömmel mentek a templomba.

Egy öreg szerzetes misézett ilyenkor s minden második héten prédikációt is mondott, a miben azonban nem sok köszönet volt, mert németül motyogott.

Pálffy Mózes és Andrassy Ráfael róm. kath. lelkészek igen szép egyházi énekekre tanították be fogolytársaikat s alig lehetett valami meghatóbbat képzelni, mint mikor fölesendült az áhitatba merült foglyok ajkán a tágas kórházi kápolnában a szent templomi ének s katolikus, protestáns és unitárius egymás mellett állva, a vagy térdepelve, megindult szívvel zengte a szent hálaléneket az egek urához.

Néhánynak gyönyörű hangja volt énekek behallatszott a kórházi szobákba s a lábbadozó, meg a könnyebb betegek mind az ablakba állottak, hogy tisztábban hallhassák ezt a buzgó imádságra keltő gyönyörű zsolozsmákat.

A sekrestye ilyenkor tömve volt a magyar tisztek családtagjaival, a kik könnyeiket törölve inádkoztak, talán a szegény magyar foglyok szabadulásáért.

Itt találkoztak össze legelőször a magyar politikai foglyok legszerencsétlenebb csapatával, a „dollár-per” elíteltjeivel, a kik mind sánemunkára voltak ítelve s helyzetük a Makk-féle összeesküvés elíteltjeihez képest valóságos pokol volt.

Mindkét lábuk bilincsekbe volt verve s valamennyien fehér daróc rabruha volt. Szakállukat, bajuszukat mindnek leborotválták, úgy, hogy eleinte alig ismertek rájuk.

Ott voltak többek között Thaisz Elek, később Budapest főkapitánya, Boronkai, az egykori főispán, Bene Lajos, Kövér Gusztáv és még számosan.

Ezeket magánzárkába csukták, utcát sepeztettek, vizet hordattak, sánecrkákat ásattak, fát vágattak velök, szóval minden olyan munkára befogták őket, a mit cimeres zsványokkal szoktak végezteni.

El is határozták a jobb sorsban levő foglyok, hogy boldogtalan társaik helyzetén tőlük telhetőleg könnyitenek.

Gyűjtőbizottságot alakítottak maguk között s titokban pénzt és élelmiszert juttattak hozzájuk.

Az öröket is megkenték, hogy jobban szemet hunyjanak s azok később már azt is megengedték nekik, hogy a cellában bilincseiket levehessék.

A köztársasági elnök meg egyre járta a parancsnokságot, hogy helyezték közéjük a sánemunkára ítélteteket s bár eleinte hallani sem akartak erről, később mégis engedni kezdtek s a rövidebb

időre ítélteket lassankint egymásután tették át hozzájuk.

Milyen örömnapp volt az, midőn egy-egy bajtársal megszaporodtak.

Bort hozattak s egész lakomát rendeztek a tisztelőkre. És ha az ital egy kisze rózsaszínre festette borus kedélyüket, dalra gyújtottak, esőndes, mélabus daóra, a mikben a honvágy keserve reszeltett, mint a homályos napfény a kőfellegen. Ilyenkor félretettek minden vitakozást s épp úgy csengett össze a szívük a hazaszeretében, mint a hogy poharaikat ütötték össze.

A gyakori templombajjárásnak volt egy igazi idylli oldala is, a mi egy pár könnyebben fellobanó szívnek sok édes nyugtalanságot szerzett.

A német és cseh hölgyek ugyanis csudálatos véletlen folytán rendszeren épen akkor sétáltak az uton, a mikor ők a templomba mentek.

Nem egy szemrevaló szépség akadt közöttük, a kik nagy, buzavirágszínű szemekkel, tejfehér arcokkal, cseppentett vörhöz hasonló szemérmes pirulá-ukkal s lenszőke hajjukkal kétszeresen kedvesnek tűntek föl a szegény foglyok előtt, mert itt egyáltalán nélkülözniök kellett minden női társaságot.

Josefstadtban volt ugyan egy lelkes magyar honleány is, Kenderessyné szül. Boér Nina, a kit szintén több évre ítéltek, mint a Makk-féle összeesküvők női emisszáriusát, míg özv. Törökne, Gálffy Róza Olmützenben szüldött, de természetesen őt teljesen elkülönítették tőlük s csakis levélváltás vagy üzenetek útján érintkezhetek vele.

Egyik-másik hölgy oly meleg részvétellel nézett reájuk, hogy vízbe borult szemükből tisztán kiolvashatták, mit jelent ajkukon az elnyomott sóhaj.

Mintha csak hallották volna, hogy most titokban azt dobogja szívjük:

— Milyen kár értetek, derék magyar fiúk!

Hej, kár is volt értük, hogy idegen földön, rabságban szenvedtek.

Bizony jobb lett volna nekik az ő darázsderakukat körülfogni és forró szerelmes szavakat suttogni fülükbe. Hanem azért ezerszer inkább szerettek volna a nemzet vérvő testére borulni.

Mennyivel édesebb is élni a szülőháza földjén, még a rabláncon is. Látni azt a földet, a melyre kevéssel azelőtt vérünket hullattuk a szabadság csatáin. Hallani szótében-hosszaban az édes magyar szót, a melynek minden hangja sir és nevet, enyeleg és mennydörög, a szerint, hogy miről szól a beszéd.

De hiábavaló volt ez a vágyuk, nem lehetett mozdulniok innen és testi-lelki nyomorúságukban kétszeres öröm volt nekik a cseh hölgyek meleg rokon-szenve, a kik séta közben kettesével, hármassával üdvözölték őket s virágokat szórtak közjük. A virág pedig a legszebb némabeszéd. Mindenki megérti, bár szava nincs, csupán csak illata.

Rendkívül jól esett ez nekik, ifju szívükből kiüzte a fekete unalmat és az ábrándos rózsauillatát, meleg napsugarát leheltte belé...

A sáncos rabok nyáron hatkor, télen hétkor vonultak el a foglyok ablakai alatt s mindegyik egy esomó könyvet cipelt a hóna alatt. Ezek voltak a foglyok pénztári könyvei.

Minden legkisebb kiadásuk pontosan el volt könyvelve benne, a papíron tehát mindig hiány nélkül meg volt a pénzük, hanem a valóságban annál kevésbbé.

A pénzt, a főprofusz lakásán egy nagy vasládában őrizték, a melynek 3 kulcsa volt. Egyik a főprofusznál, a má-

sik a térhadnagyánál, a harmadik a térkapitányánál állott, de hol ez, hol az kapartotta magához a 3 kulcsot s jól belemarkolt a mások pénzébe.

Ez aztán többnek a nyakát szegte közülök.

Egy Zlinszky nevű lengyel hadnagy pedig ongyilkos lett miatta. Ezt a foglyok is megkönyezték s koszorút tettek a koporsójára.

Az ilyen esetek után pár hétig megint szigorubban őriztették a pénztárt, hanem azután ismét előbbi sorsára hagyták. Közben egy pár megszomorító rendeletet is adtak ki, a melyben korlátozták a foglyok havi kiadásait, ez azonban csak inkább irott malaszt maradt.

Némelyik kétszáz forintot is elköltött havonként, a miből sok jutott a szegényebb foglyoknak és a sáncos magyar raboknak is.

Mindenki jó szívvvel segített nálánál szegényebb társain, mert elég súlyos keresztet hordtak ők ugyis a lelkükön, ha még a nyomor keresztje is nyomta volna a vállukat könnyen összeroskadhattak volna.

Igy is hányan mentek el ősz fejjel, megrogygyant tagokkal, a kik daliás ifjakként kerültek ide.

Hej, mert „Nagy művész a fogság szenvedése. Minden percet századokra nyújt.”

(Folyt. köv.)

Apró hirdetés.

Ajánlat

Érdemes megnézni a Waltersstein Fülöp fiait az ég kirakatát a Piac-utcán. A mi szepet utja, az ideit divat nyújt itt van felhalmazva. Női ruhaszövetek, kartonok, francia és belga mosó árak, napernyők övek stb. annyi van egy rakáon, hogy a szem nem telik be a látásával. A mi az árakat illeti azok pedig oly hihetetlenül olcsók, hogy sokan kételkednek. Pedig csak tessék a nagyérdemű vevőközönségnek az üzletben kissé széjjel nézni (venni nem kell) semmiesetre sem fogja megbánni.

Boros Testvérek női-divat áruházában divatos Ruhakelmék. Selymek. Sefrek. Divatos jó Batistok. Vászna. Szőnyegek. Jó olcsó Függönyök. Ágyterítők. Piperecikkek.

3 pár férfi nagy női szintartó kötött harisnya, minden színben 75 kr. Pantent száru igen tartós gyermekharisnyák, nagyság szerint 18 krtól kezdve Marton Gyula férfi- és női divatüzletében Bika szálló mellett.

Kása, bab, só, aratásra nagyban és kicsinyben legolcsóbban beszerezhető Deutsch Albert és Fia fűszerkereskedésében Hatvan-utca.

Két szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel. Egy csinosan butorozott szoba, előszobával 12 frt havi bérért kiadó. Hunyady-utca 17.

Darabos-utca 27. számú háznál 3 szoba, előszoba, pince, istálló 4 lóra, kocsiszin és kamara kiadó.

Belthelyiség augusztus 1-től kiadó. Meszena-u 26. szám.

Érettséget tett realista ajánlkozik irodai teendőkre két havi szünidőre Czim: Neumann és Weisz Hatvan-u 5. Telefon 205.

Kereslet.

Czukrá ztanoncz jó családból való felvétetik, Borsy czukrászdába.

Svedl ri uri család 14 éves leány részére magyar ajku családnál cserét keres. Kottner Sándor városi jegyző Svedlér.

Egy 2. é. joghallgató ügyvédi irodát vállal. Czim kiadóhivatalban.

Egy jó családból való fiu tanulól felvétetik Lusz-tig és Bán fűszerüzletébe.

Eladás.

Keveset használt 84-es áttételű uti verseny kerékpár jutányosan eladó Czim a kiadóba.

Eladó a Varga-utca 34. számú ház. Értekezhetni Visky Sándor kórházi gondnokkal.

Kiadó üzlethelyiség.

Piac-utca 65 ik szám alatt egy üzlethelyiség berendezéssel azonnal kiadó. Értekezhetni lehet Dosz-poty János utóda czégnél.

Az új szőnyegházban

ujjonnan

nagy választékban érkeztek:

Szőnyegek,

Agy- és asztalterítők,

Szövet-, selyem- és

plüs-függönyök,

Butorszövetek,

Csipke-függönyök.

Ujdonság:

Aplikált csipke-storok volanttal.

Valódi Linoleum,

Bosznay J. és Társa

új szőnyegháza

Debreczen, Kossuth-utca 11.

Kiadó üzlethelyiség.

Piac-utca 28. szám alatt a Blatner Gyula üveg és porcellán üzlethelyisége folyó hó 15-től kiadó. Értekezhetni Náduvári Lajos vászon- és kézműáru üzletében, ezen kiadó üzlethelyiség mellett.

Kiadó helyiségek

a Lamprecht-palotában.

A Főter 42. számú Lamprecht-palotában a volt

Biedermaon-féle

nagy üzleti helyiség,

betenirozott pinczével, valamint

három szoba és konyhából álló

földszinti lakás kiadó.